

Формування навчально-патріотичної свідомості майбутніх викладачів як важлива складова професійної підготовки

1. Андрощук, Ірина. Формування громадянської відповідальності у майбутніх учителів як важлива складова професійної підготовки / І. Андрощук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. - Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. - № 1 (115). - С. 3-12. – Режим доступу:
<https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/3.pdf>
2. Бараняк, А. П. Формування національно-патріотичної компетентності майбутніх педагогів з використанням технології розвитку критичного мислення [Текст / А. П. Бараняк, В. В. Матвійчук // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 88. - С. 85-88.- Режим доступу: <https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/88/17.pdf>
3. Бех, Іван Дмитрович. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія / Іван Дмитрович Бех. - Київ ; Чернівці : Букрек, 2018. - 318 с.- Режим доступу:
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/717891/>
4. Бондаренко, Неллі Володимирівна. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів : методичні рекомендації для вчителів, методистів, авторів програм і підручників, науковців, викладачів, студентів закладів професійної й вищої освіти, управлінців, політиків / Н. В. Бондаренко, С. В. Косянчук. - Київ : Фенікс, 2022. - 24 с. – Режим доступу:
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732103/>
5. Бояринцев О. Ідея патріотичного виховання молоді в історії вітчизняної освіти і педагогічної думки / О. Бояринцев. Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія. 2014. Вип. 32. С. 235-247. - URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpdpu_2014_32_25
6. Будак, Валерій Дмитрович. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку [Текст] : монографія / В. Д. Будак, С. І. Якименко, Т. В. Філімонова. - Київ : Слово, 2020. - 182 с.
7. Вітвіцький В. О. Громадянська ідентичність здобувачів вищої педагогічної освіти: виклики глобалізаційних процесів / В. О. Вітвіцький // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки : збірник наукових праць / Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. - [Одеса] : Гельветика, 2023. - № 4 (358). - С. 22–27. – Режим доступу: <https://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/950/952>
8. Жаровська О. П. Модель патріотичного виховання студентів в освітньо-виховному середовищі педагогічного університету / О. П. Жаровська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 43. - С. 96-100. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2015/43
9. Жаровська О. П. Освітньо-виховне середовище педагогічного університету як засіб патріотичного виховання майбутніх педагогів / О. П. Жаровська // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць / Київський університет імені Бориса Грінченка. - Київ, 2016. - № 26. - С. 63-67. – Режим доступу:
<https://pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/126>
10. Жаровська О. П. Освітньо-виховне середовище педагогічного університету як необхідна умова патріотичного виховання студентів / О. П. Жаровська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Вінницький державний педагогічний

університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2014. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 42. Ч. 2. - С. 184-188. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/42(2))

[Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/42\(2\)](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/42(2))

11. Жаровська О. П. Патріотичне виховання студентів педагогічного університету: ціннісно-орієнтаційна складова / О. П. Жаровська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 46. - С. 35-40. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2016/46)
[Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2016/46](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2016/46)
12. Жаровська О. П. Сутність та особливості патріотичного виховання студентів в освітньому середовищі педагогічного університету / О. П. Жаровська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2014. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 41. - С. 117-120. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/41)
[Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/41](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2014/41)
13. Загородня, Алла. Національно-патріотичне виховання в частині професійної підготовки майбутніх учителів / А. Загородня // Науково-педагогічні студії = Research and educational studies : електронне наукове фахове видання. - 2025. - № 9. - С. 80-94. – Режим доступу: <https://dnpp.gov.ua/ojs/npstudies/article/view/162/144>
14. Зданевич Л. В. Національно-патріотичне виховання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у процесі фахової підготовки / Л. В. Зданевич, Т. О. Атрошенко, Н. О. Фроленкова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - Одеса : Гельветика, 2023. - № 90. - С. 84-88.
15. Зеленська Л. Д. Формування громадянської компетентності здобувачів вищої педагогічної освіти: від теорії до практики / Л. Д. Зеленська, О. М. Солошенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - № 98. - С. 103-109. – Режим доступу: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2025/98/18.pdf>
16. Казьмірчук Н. С. Національне виховання студентів вищих педагогічних навчальних закладів засобами декоративно-прикладного мистецтва / Н. С. Казьмірчук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «фірма «Планер», 2011. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 34. - С. 305-308. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2011/34)
[Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2011/34](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2011/34)
17. Концептуальні ідеї патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у науковій спадщині В. Сухомлинського / В. В. Шинкаренко [и др // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - Одеса : Гельветика, 2023. - № 91. - С. 37-41. – Режим доступу: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/91/8.pdf>
18. Кубай, Ніла Олександрівна. Виховуємо традиціями українського козацтва [Текст] : навчальний посібник / Н. О. Кубай, О. В. Кубай. - Львів : Новий Світ-2000, 2020. - 284 с.

19. Кушнір А. О. Історико-генетичний аналіз ідей застосування краєзнавства у формуванні патріотичних якостей майбутніх вчителів початкових класів / А. О. Кушнір // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 84, Т. 1. - С. 24-28. – Режим доступу: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/84/part_1/6.pdf
20. Леоненко А. В. Патріотичне виховання в контексті підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійної діяльності / А. В. Леоненко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / М-во освіти і науки України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. - Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. - № 3 (37). - С. 287-296.- Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9670506/2014/3
21. Леоненко А. В. Сучасні напрями патріотичного виховання молоді в контексті фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури / А. В. Леоненко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / М-во освіти і науки України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. - Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. - № 7 (51). - С. 110-117. – Режим доступу: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_7_15
22. Макаренко, Л. Формування національної свідомості здобувачів вищої освіти як філософський вектор державотворення в умовах війни / Л. Макаренко // Актуальні питання гуманітарних наук = Humanities Science Current Issues / Міністерство освіти і науки України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Рада молодих вчених. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 87, Т. 2. - С. 111-117. – Режим доступу: https://www.afhn-journal.in.ua/archive/87_2025/part_2/18.pdf
23. Максютов А. О. Стан патріотичного виховання студентів вищих навчальних педагогічних закладів засобами туристсько-краєзнавчої роботи / А. О. Максютов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2013. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 39. - С. 105-108. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9669898:%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85./2013/39
24. Пелипась Д. С. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи з спортивно-патріотичного виховання здобувачів базової середньої освіти / Д. С. Пелипась // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки : збірник наукових праць / Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. - Старобільськ, 2019. - № 4 (327), Ч. 2. - С. 104-113. – Режим доступу: <https://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/189/192>
25. Пономарьова Г. Ф. Виховання громадянської культури та патріотизму у студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Г. Ф. Пономарьова // Наукові записки кафедри педагогіки : журнал / Міністерство освіти і науки України (Київ), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Харків). - Харків, 2014. - Вип. 37. - С. 258-272. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/2302>
26. Пономарьова Г. Ф. Національно-патріотичне виховання майбутніх педагогів у період державотворення / Г. Ф. Пономарьова // Наукові записки кафедри педагогіки : журнал / Міністерство освіти і науки України (Київ), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Харків). - Харків, 2016. - Вип. 40. - С. 132-141.- Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/14873/13896>
27. Порохнавець О. М. Дидактичні основи формування національно-патріотичної компетентності майбутніх учителів початкової школи / О. М. Порохнавець // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / М-во освіти і науки України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. - Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. - № 5 (49). - С. 350-355. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_5_45

28. Руденко, Юрій Дмитрович. Козацько-лицарське виховання учнівської і студентської молоді : монографія : 25-й річниці козацької педагогіки присвячується / Ю. Д. Руденко, Ю. Д. Мельничук ; Академія наук вищої освіти України, Всеукраїнське педагогічне товариство імені Григорія Ващенко. - Київ : [б. и.], 2011. - 415 с.
29. Сібіль О. І. Тренінг із підготовки педагогів до реалізації завдань національно-патріотичного виховання дітей та молоді / О. І. Сібіль, В. Г. Корицький // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - Запоріжжя, 2019. - № 63, Т. 2. - С. 155-159. – Режим доступу: https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/63/part_2/32.pdf
30. Сойчук Р. Л. Проблема формування громадянської солідарності майбутніх учителів початкових класів у світлі викликів сьогодення / Р. Л. Сойчук // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - [Одеса] : Гельветика, 2024. - № 94. - С. 6-10. – Режим доступу: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/94/3.pdf>
31. Теремецький В. Інтеграція ідей козацької педагогіки у професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури до захисту Батьківщини / В. Теремецький, М. Михальчук // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки = Academic notes / Міністерство освіти і науки України, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. - Кропивницький, 2025. - Вип. 219. - С. 96-103. – Режим доступу: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2236/2245>
32. Тихолоз В. В. Роль історії педагогіки у формуванні національної свідомості майбутніх учителів / В. В. Тихолоз // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Черкаський державний університет ім. Б. Хмельницького. - Черкаси, 2000. - Вип. 18. - С. 91-95.
33. Формування патріотизму та громадянської свідомості майбутніх педагогів у процесі вивчення фахових методик / Н. Г. Денисенко [и др.] // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 81, Т. 1. - С. 63-70. – Режим доступу: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part_1/14.pdf
34. Чорна, Ганна Володимирівна. Шляхи патріотичного виховання студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Г. В. Чорна // Гуманітарний корпус : збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Громадська організація "Академія розвитку психологічної науки і практики". - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - Вип. 13. - С. 100-102.
35. Швидун Л. Т. Формування громадянської компетентності майбутніх педагогів в умовах сучасних українських реалій/ Л. Т. Швидун, О. В. Іващенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - [Одеса] : Гельветика, 2024. - № 94. - С. 123-129. – Режим доступу: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/94/24.pdf>
36. Яремович М. А. Критерії, показники та рівні сформованості громадянської солідарності майбутніх учителів початкових класів НУШ / М. А. Яремович // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - [Одеса] : Гельветика, 2024. - № 94. - С. 21-24. – Режим доступу: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/94/6.pdf>